

JAVA-BODE.

NIJWS- HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIË.

A^o. 1853.

Woensdag 23 Februarij.

N°. 15.

Prijs per halfjaar voor *Batavia* f 12.50
" " " " *Java* " 15.—
" " " " *Buitenbezittingen* " 17.50
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven franco.

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaterdag
van elke week, vóór posttijd.

De prijs der Advertentiën met derzelver herhaling is zestig
duiten voor de vijf woorden, behalve het zegel.

(Staatsblad No. 9)

TRACTEN uit het register der besluiten van den Gouverneur-Ge-
neraal van Nederlandsch-Indië.

BATAVIA, den 15 Februarij 1853. (No. 8)

Telet, enz.
De raad van Nederlandsch-Indië gehoord;
goedgevonden en verstaan:
Beroepelijk:
dat alle heerendiensten, bij welke de dagelijksche behoefte aan
dienstpligtigen zich vooraf met eenige zekerheid laat berekenen,
of die aan bepaalde dessas kunnen worden toegewezen, of waar-
voor een zeker getal dienstpligtigen kan worden afgezonderd,
moet zullen worden geregeld, zoodat de daarvoor benoedigde
dienstpligtigen, ten gevolge van de aan de dessashoofden be-
kend gemaakte regeling, op vaste beurten en op last dier hoof-
den, echter zonder van het districtsbestuur of nog hooger uit-
gaande oproeping, uitkomen;
dat door de hoofden van gewestelijk bestuur met de meeste klem
moeten worden gewaakt, dat geene dienstpligtigen uitko-
men, wanneer van hunne diensten niet werkelijk gebruik kan
worden gemaakt, en dat mitsdien voor de diensten, welke voor
geene vaste regeling vatbaar zijn en bij welke het getal der
benoedigde werklieden vooraf niet met genoegzame zekerheid
is te ramen, de dienstpligtigen telkens door het districtsbestuur,
ten gevolge van de daartoe van het hoofd van het gewestelijk
bestuur uitgaande bevelen of algemeene voorschriften, zullen
moeten worden opgeroepen.
Ten tweede: Enz.
Afschrift, enz.

Accordeert met voorschreven register.
De fungd. Algemeene Secretaris,
DE WAAL.

Benoemingen. Civiel Departement.

BEROEND:

civiel en militairen gezaghebber in de Lampongsche distric-
ten, de kapitein der infanterie *J. H. E. Köhler*, en zulks ter
vervang van den kapitein der infanterie *J. E. Z. Juch*.
Zullende hij, tot lang hij belast zal zijn met het civiel en
militair gezag in deze districten, bij het leger worden gevoerd
voor memorie.
controleur der 3de klasse bij de landelijke inkomsten en kul-
tures, *H. M. van Rijssen*, ambtenaar der 2de klasse voor de
dienst in Nederlandsch-Indië.

Militair Departement.

GEPLAATST:

het groot militair hospitaal te Soerabaja, de apotheker der 3de
klasse *A. A. Bakker Overbeek*, onlangs uit Nederland aange-
komen.

OVERGEPLAATST:

het garnizoens-hospitaal te Salatiga, de officier van gezondheid
der 3de klasse *J. C. Ploem*, thans te Willem I.
het groot militair hospitaal te Samarang, de apotheker der 3de
klasse *S. van Sorgen*, thans te Salatiga.
het garnizoens-hospitaal te Salatiga, de apotheker der 3de
klasse *J. W. Roelands*, thans te Soerabaja.

BEROEND:

het tweede luitenant, directeur der gewerkmakersschool te Mees-
ter-Cornelis, de adjudant onderofficier wapen controleur bij
dat etablissement *M. M. Olrik*.

BIJ HET REGIMENT OOST-INDISCHE KAVALLERIE.

BEVORDERD:

het eerste luitenant, *E. C. de Casembroot*.
het eerste luitenant-adjudant, de tweede luitenant-adjudant *J. A.*
Krusman.

AANKONDIGING.

Joan George Christiaan Carel Kuneman, eerste kommissie
algemeene secretaris, is, bij rekest van den 25sten Januarij
1853, aan Zijne Excellentie den Gouverneur-Generaal van Neder-
landsch-Indië het verzoek gedaan, om hem en zijne wettige afko-
men te vergunnen, bij den geslachtsnaam van *Kuneman* dien
toelating te voegen, en zich alsoo voor den vervolg te mogen
noemen en schrijven *Stierling Kuneman*.
Mededeelende deze aankondiging in voldoening aan art. 7 van het
wetboek voor Nederlandsch-Indië.

De fungd. Algemeene Secretaris,
DE WAAL.

DE BEERENHUID. (vervolg.)

de oude Canadaan zich zoo bij zijn naam hoor-
men, keerde hij zijn gezigt naar den oever toe.
zoons wezen hem een aan den oever zittenden
die een kijker op hunne boot gericht hield en
met zijn breeden hoed wenkte aan land te komen.
stuurden naar dien kant en voor dat de oude Faus-
tijn wal stapte, herkende hij in den planter een ge-
koopman van Louisiana, met wien hij langen tijd
had. Deze ontmoeting had niets bevreedends.
orden der Roode Rivier waren rijk aan lande-
van buitengewone vruchtbaarheid, die nog ten
met geweldige bosschen bezet waren. Een groot
der kustvaarders, die hun bedrijf hadden moeten
en, had zich hier in de nabijheid der dorpen neer-
waar fransche Creolen reeds sedert lange jaren
tig en rustig leefden. Het amerikaansche element,
ter ook deze kleine kolonie verdrong, was destijds
aanwielijks merkbaar; het was eene wereld op zich
waar de eenvoudige gastvrije zeden der fransche
en in hare oorspronkelijke reinheid in wezen wa-
bleven. De planter ontving de Canadaanen met
handdruk en noodigde hen uit, in zijne wo-
te rusten. Onder t'gaan vertelden zij elkaar
wat zij sedert hunne scheiding al beleefd
de bezoeken van den planter bestonden in

Advertentien.

Op daartoe bekomen last, wordt bekend gemaakt dat Zijne Ex-
cellentie de Gouverneur Generaal gewone audientie zal verleenen op
Zaterdag 26 dezer, des morgens ten acht ure, aan het gouverne-
ments-hôtel te Rijswijk.

Belanghebbenden worden verzocht, hunne namen duidelijk te schrij-
ven en hunne titels te vermelden bij de aan den adjudant van dienst, te
doene aanvragen om audientie.

BATAVIA, De Kapitein-Adjudant,
18 Februarij 1853. VAN HEERDT.

Vertrek van de Landmail.

De directeur der producten en civiele magazijnen maakt bij deze
bekend, dat op Vrijdag den 25sten dezer, des namiddags ten één
ure, bij het postkantoor te Weltevreden gesloten zullen worden de
brievenpakketten, bestemd om te worden verzonden naar Singapore
en van daar, per landmail, naar Europa; zellende de sluiting der
postpakketten, bestemd voor Banka, Palembang en Riouw, plaats
vindt op Donderdag den 24sten dezer.

Batavia, De Directeur voornoemd,
den 9den Februarij. 1853. DE VEER.

De hoofdingenieur van den waterstaat en s lands gebouwen maakt
bekend, dat op 1 Maart aanstaande, s morgens ten 9 ure, ten zijnen
kantoor te Batavia zal worden uitbesteed: a. het vergrooten van
het gebouw voor het archief der algemeene rekenkamer te Welte-
vreden; b. het daarstellen van te doene vernieuwingen en repara-
tieten aan de woning van den 2de onderwijzer bij de gouvernements
lagere school te Weltevreden en c. het daarstellen van eenige be-
noodigde bijgebouwen aan het stadsverbond en de gevangen is te
Batavia.

BATAVIASCH SCHUTTERIJ.

De gewezen leden van deze schutterij welke, volgens de bepa-
lingen van het Koninklijk besluit van 5 December 1851 (Indisch
staatsblad no. 27), en de explicatie, gegeven bij het gouvernements
besluit dd. 26 Januarij 1853 no. 6 (Javaasch Courant no. 9), aan-
spraak kunnen maken op het eereteken voor eervolle langdurige
werkhijde dienst bij de schutterijen, worden uitgenoodigd om vóór
den laatsten Maart van dit jaar eene schriftelijke en onderteekende
opgave van hunnen diensttijd bij de schutterijen in Nederland en
Indië in te zenden aan

BATAVIA, De Kapitein-Adjudant,
22 Januarij 1853. A. CLUWEN.

Vendutien.

Op Donderdag 24 Februarij, voor het lokaal van *E. S. Voute*, ma-
keelaar, vroeger het gewezen Haagsche Koffijhuis, van diverse meubelen,
chitzen, paarden, wagens, enz.

Op Vrijdag 25 Februarij, voor het commissiehuis van *A. van Om-
meren & Co.*, van twee daguerreotype toestellen, diverse negotie-
goederen, enz., alsmede een erf, bebouwd met een steenen huis,
staande en gelegen te Pakodjan, blok P, 8e. deel no. 61, verpon-
ding no. 1109.

Op Zaterdag 26 Februarij, des morgens ten 10 ure, in het lokaal
der Beurs, voor rekening van het gouvernement, van eene hoeveel-
heid van 40,000 Mexikaansche dollars, en zulks bij kavelingen van
1000 stuks.

Op Maandag 28 Februarij, voor een der recherche-pakhuizen aan
den kleinen boom, door *A. van Ommeren & Co.*, van circa 300
picols staal, bladkoper, ijzerwerken, waaronder verscheidene groote
aambeelden, kettingen, touwwerk enz.

Op Dingsdag 1 Maart, door *John Pryce & Co.*, tegen 2 pCt. ven-
dusalaris, op het Heemradenplein van eene groote partij nieuwe
jattiebouten balken en chinesche doodkistplanken van diverse di-
mensien.

Nagelaten Boedels.

De agenten van de Samarangsche weeskamer te Poerworedjo
roepen bij advertentie 14 Februarij debiteuren en crediteuren in den
boedel van wijlen *H. Corver* op om binnen drie maanden be-
talingen af aangiften te doen.

De agenten in de Samarangsche wees- en boedelkamer te Madion
roepen alle crediteuren en debiteuren in den boedel van wijlen *L.*
G. A. Basslé op, om binnen twee maanden aangiften of be-
talingen te doen.

Vertrekkende Personen.

G. L. van der Elst en echtgenoot verlaten Java.
Mevrouw de weduwe van *Vleuten* repatrieert; generale gemag-
tigde de notaris *Eekhout* te Soerabaja.

V. Oppermann met familie naar Banka; zijn generale gemagtigde
is de heer *H. L. E. Chun*.

De weduwe van *Bommel*, geboren *Schrevel*; gemagtigden de hee-
ren *Reijnt* en *Vinju*.

Aangekomen Vreemdelingen.

Van 17 tot en met 21 Februarij 1853.

Hotel der Nederlanden. *J. L. Spanjaard*, van Neder-
land. — *R. A. Houck*, van idem. — *A. E. van Mansveld*, van idem. —
R. H. Bannik, van idem. — *W. F. L. de Vriese*, van idem. — *L.*
Rauter, van idem. — *D. Spanjaard*, van de reede. — *Geerling*, van
idem.

Hotel Weltevreden. *Schumacher*, van Batavia. — *E.*
Glaser, van Buitenzorg.

Marine Hotel. *H. Quarles* van Ufford, van de reede. — *H.*
Hardes, van idem. — *Jhr. J. W. F. van Raders*, van idem. — *E.*
F. Hoel von Cronenthal, van idem. — *W. H. Vermeulen*, van
idem. — *O. van Slooten*, van idem. — *A. H. Thepass*, van idem. — *J.*
B. Baak, van idem. — *G. R. Castendijk*, van idem. — *A. L. Thierens*,
van idem. — *A. J. Looijen*, van idem. — *W. C. van Werkhoven jr.*,
van idem. — *C. Vonck*, van Samarang.

Hôtel Willem II. *P. E. Bujs*, van Weltevreden. — *F. M.*
Mulder, van idem. — *H. F. Beekman*, van idem.

Rotterdamsch Hotel. *P. Dibbets*, van de reede. — *C.*
Star Nauta, van idem. — *F. J. G. A. Smeets*, van idem. — *H. J.*
van Wessem, van de reede. — *Jhr. A. Meijer*, van idem. — *P. van*
Wijke, van idem. — *J. de Vrij*, van idem. — *T. van Alphen*, van
idem. — *M. O. de Kanter*, van idem. — *Catelain*, van idem. — *P.*
de Kanter, van idem.

BATAVIA.

De verjaring van den geboortedag van *Z. M. Koning*
Willem III. is op den 19 Februarij alhier op de pleg-
tigste wijze gevierd.

Des morgens ten 6 ure kondigde het lossen van het
geschut te Weltevreden dien feestelijken dag aan. Ten
12 ure en des avonds ten 6 ure. werd zulks herhaald,
terwijl het zich op de reede ten 8, 12 en 4 ure deed hooren.
Alle openbare gebouwen waren versierd met vlaggen.

Eene groote parade van het garnizoen te Weltevreden
kon door de zware stortregens, welke bijna den geheelen
nacht hadden aangehouden, niet plaats hebben.

Op de reede werd er aan boord van *Z. M. oorlogs-*
bodems geparadeerd en alle schepen hadden vlaggen en
wimpels in top gehaald.

Des morgens ten 9 ure begaf Zijne Excellentie de
Gouverneur-Generaal zich in staatsie naar het paleis te
Weltevreden, en ontving aldaar de gelukwenschen ter
dezer gelegenheid van de hoogere en lagere kollegien,
der officieren der land- en zeemagt, van het plaatselijk
bestuur, der geestelijkheid en van een groot aantal inge-
zetenen, meest allen tot den handelstand behoorende.

In het prachtig met tropheën, vlaggen en groen ver-
sierde Societeitsgebouw *de Harmonie*, had des avonds
een groot bal en *souper* plaats. De gulle vreugde was
algemeen en duurde tot in den vroegen morgen. Luide
klonk de toejuiching uit aller monden, toen Zijne Ex-
cellentie aan de smaakvol ingerigten disch een feest-
dronk, op dezen heugelijken dag toepasselijk, instelde
en daarbij op de hartelijkste wijze en in de treffendste
taal *Onzen geliefden Koning* heil en zegen toewenschte.

Het weder dat zich in den loop van den dag enig-
zins gunstiger had doen aanzien, veranderde echter plot-
seling des avonds ten 9 ure en doofde reeds op dat uur
de fraaie illuminatie uit, welke aan de overzijde der
Harmonie was geplaatst, en wier sierlijke inrigting den
ontwerpers eer aandeed.

Ook in het garnizoen heerschte erne ongedwongene
vrolijkheid; de militairen zoowel als de opvarenden van
Z. M. zeemagt op de reede, waren dien dag, gouverne-
mentswege, op vleesch, brood en wijn onthaald.

Moge deze, voor iederen waren Nederlander zoo heu-
gelijken dag nog talrijke jaren, met dezelfde algemeene
vreugde, — met hetzelfde oprechte gevoel van liefde en
eerbied voor Zijne Majesteit gevierd worden:

LEVE DE KONING!

— Men verneemt van goeder hand, dat het korps
officieren van het eerste bataillon Bataviasche Schut-
terij en van de compagnie kavallerie, hunnen afgetre-

hij een lang mes uit zijn gordel en begon te eten. Zijne
zonen volgden zijn voorbeeld en verdiepten zich zoo in
dat gewigtige werk, dat zij geen oog van hunne borden
opsloegen. De negers die hen bedienden zagen met
verbazing de frisch gebouwde, reusachtige gasten aan,
die met den hoed op 't hoofd aan tafel zaten en beslo-
ten schenen, daar geen kruimel op over te laten. Tegen
het einde van den maaltijd kwam de dochter binnen en
bragt op een wenk haars vaders eene flesch liqueur.
Haar eerste blik op de vreemdelingen verried haar, dat
zij met gasten te doen had, die met de gebruiken der
wereld weinig bekend waren, en half uit nieuwsgierig-
heid, half uit moedwil deed zij eene poging, om eeni-
ge taal uit hen te krijgen. Zij vroeg hun, of zij nog
ver gingen?

„Al naar de omstandigheden,” antwoordde de oude.
„We willen ons neerzetten, waar de aanbouw een ein-
de neemt.”

„t'Schijnt, dat hier veel roodwild is,” zeide Antoon,
de oudste zoon, den schotel wegschuivende, waarvan
hij juist het laatste stuk vleesch genomen had. „Heeft
men hier ook beeren?”

„Beeren?” hernam het dartele meisje op een half-
ernstigen, half spotachtigen toon. „Beeren? Wel,
komt nu en dan eens een enkele voorbij.”

Bij dit antwoord, dat de lange Canadaan in zijn
eenvoudigheid voor goede munt opnam, keerde hij, en

eene groote uitgestrektheid land, bosch, meren en sa-
vannen, in wier midden de hand des menschen velden
bebouwde; de nog staande, maar van rook zwarte boom-
stammen verrieden, dat de cultuur eerst voor weinige ja-
ren een aanvang had genomen. In het midden dezer
half woeste domeinen verhief zich de woning van den
heer, een eenvoudig houten huis, met cipressenbast be-
dekt en omgeven door eene wijde omheining, die tevens
voor de paarden tot schutting diende. Met de rivier stond
zij in aanraking door eene kleine bogt waarin kleine
booten en platboemde barken vastlagen. Achter de hoe-
ve was eene zeer breede laan in het bosch uitgehouwen,
terwijl de hutten der negers aan den waterkant een
klein, tusschen platanen en vijgeboomen half verscho-
len dorpie vormden.

„Een gelukkig toeval, vader Faustin,” sprak de plan-
ter, het drielat in huis leidende, „heeft mij naar den
oever gelokt, om met mijn kijker naar mijne zwarten
te zien, die aan de overzij aan het graven zijn. Gij
waart anders het huis van een vriend voorbijgegaan,
zonder het te weten. Och, vriend, in de dagen, toen wij
zamen voeren, was nog geld te winnen langs de rivie-
ren!”

„En tegenwoordig kan de beste roeijer van den Lau-
rens zijn brood niet verdienen,” antwoordde de oude,
terwijl hij aan de tafel plaats nam, waarop eenige stuk-
kend koud wildbraad gereed stonden. Vervolgens trok

den luitenant kolonel en chef, den heer L. M. F. Plate, hebben verzocht zich aan een diner te mogen vereenigen en dat met zijne tegenwoordigheid te vereeren, ten einde hem daardoor een blijk van hunne achting te geven, en een bewijs van hun leedwezen dat zij dien kommandant, door zijn vertrek naar Europa zullen missen. De heer Plate moet dit welwillend hebben aangenomen, doch moet tevens verzocht hebben, het te willen uitstellen tot zijne terugkomst van Samarang, verwaarts hij binnen weinige dagen vertrekt.

— Men meldt van Krawang:

Aan het Suiker-etablisement te Kebonsarie, gelegen op de landen Pamanoean en Tjiassim (assistent-residentie Krawang) heeft in het begin dezer maand het volgende zonderlinge voorval plaats gehad.

Een Inlander zich in het aldaar kortelings gegraven kanaal, Kamal genaamd, badende, bespeurde eensklaps een Kaaiman in zijne nabijheid. Bijna op datzelfde oogenblik sloeg dat vervaarlijke dier zijne klauwen in de regterdij van den Inlander, die, op verdediging bedacht, onmiddellijk zijn geduchten vijand met de vingers in de oogen stak, waardoor het gedrocht noodzaak was zijne prooi los te laten, en in de diepte verdween. De door pijn afgematte ongelukkige vlugte nu op handen en voeten naar de Sawa's, doch ontwaarde tot zijnen grooten schrik, dat de Kaaiman hem op eenigen afstand achtervolgde. Hij schreeuwde daarop uit alle magt om hulp en de heer H., zich in de nabijheid bevindende, schoot onmiddellijk met eenige arbeidslieden toe en zag den in levensgevaar verkeeren Inlander door den Kaaiman achterhaald. Het dier echter, door den grooten toevloed van menschen verschrikt, koos, ofschoon langzaam, het hazepad, waarop die heer, een touw met een ijzeren haak nam, daaraan een jongen hond stevig vastbond en deze den kaaiman toewierp. Gulzig wierp hij zich op die onverwachte prooi, doch kon den hond niet doorslikken, uithoofde van den haak, welke hem in de keel bleef steken. De Inlanders trokken hem nu langzaam naar zich toe en maakten hem weldra met hunne golloloks af, hakten hem in stukken en droegen die als zegeteekenen met vreugde gejuich rond.

Hoewel de zwaar gewonde man vreeselijk lijdt, koestert men echter alle hoop, zijn leven te zullen behouden.

— Men schrijft ons van Pekalongan dd. 16 Februarij, dat de dames ter dier plaatse bezig zijn, onderling, bij intekening, bij te dragen tot het leveren van voorwerpen van kunst en smaak, waarvan eene loterij zal worden gemaakt, wier opbrengst zal strekken tot eene bijdrage er ondersteuning der ongelukkigen te Banda.

Dit schoone, menschieve plan, hetwelk wij van ganscher harte moeten toejuichen, schijnt van eene dier dames te zijn uitgegaan, door wie dan ook de lijst der intekening is aangeboden en het verzoek tot deelneming gedaan. Wij hopen niet alleen, dat deze deelneming groot moge zijn, maar ook dat dit voorbeeld tot opwekking moge strekken, om op andere plaatsen mede iets dergelijks tot stand te brengen. Waar de hand der edele kunne het hare bijdraagt, om rampen te lenigen, daar rust gewis Gods zegen op die hulp en het is eene streelende gedachte voor haar — eene gedachte welke de schoonste belooning in zich bevat. — van door het nuttig bewijzen van een ledig surtje op eene edele wijze iets te hebben bijgedragen, om het lot van ongelukkigen te gemoet te komen en hun eene betere toekomst geopend te hebben.

— Van Soerabaja is ons medegedeeld, dat op Zaterdag den 12den dezer in den vooravond, drie Europeesche militairen op eene ongelukkige wijze het leven verloren hebben, zijnde de korporaal *Ruitinga*, en de flankours *Zolf* en *Gorman*. Zij bevonden zich in de pont van de overvaart bij kampong Bahroe, waartegen, onder het oversteken der rivier, een prauw Jangelan in vaart aankwam. Een der tambangers van de naar het schijnt te vol geladen pont, schepte door die aanraking water; er ontstond door den schrik verwarring en de pont kreeg daardoor zulk eene hortende beweging, dat de genoemde militairen het evenwigt verloren en in het water stortten.

Het lijk van den korporaal is twee dagen daarna in den mond der rivier opgevischt, doch van die der beide anderen zoo jammerlijk verdronkenen, was bij het afzenden dezer droevige tijding nog niets vernomen.

— Men leest in den *Oostpost* van Soerabaya dd. 16 Februarij:

Naar men verneemt deed zich alhier op den 14 Jan. jl. een voorval op van vergiftiging. De Javaasche vrouw van den Afrikaanschen flanker Oratius zoude in zijn rantsoen koffij dien morgen iets hebben geworpen, waardoor gezegde Afrikaan kort na het drinken, hevige maagpijnen en braken kreeg. Een ander Afrikaan, Kwakkatam, dronk eene meerdere hoeveelheid van die koffij, en ondervond oogenblikkelijk dezelfde pijnen, gelijk ook de genoemde vrouw, die men daarop dwong, het overschot uit te drinken.

De beide Afrikanen werden naar het hospitaal, en de vrouw naar de gevangenis gebracht. Kwakkatam overleed 26 uren daarna; zijne lijkschouwung vertoonde alle teekenen van vergiftiging met arsenicum. Oratius herstelde, en de vrouw, Jena genaamd, is in handen van de justitie.

De vrouw had willen scheiden, hetgeen Oratius niet wilde toestaan; waarop zij, onwetende, volgens voorgeven, wat zij ontving, iets van een doekoen erlangde, dat de kracht van scheiding in zich bezat en dat zij in de koffij wierp. Dit scheiding-middeltje was rottekruid.

— Het in ons Blad van den 19den dezer No. 14 gegeven bericht omtrent den heer M. J. Werbert graaf van Wassenaar, is in zoo ver onjuist bevonden, dat die heer niet als gemagtigde van Z. K. H. prins Hendrik der Nederlanden, herwaarts zal komen, maar wel als employé bij de tin-onderneming te Billiton.

NEDERLAND.

Op den 13den December 1852, heeft te Bremen de uitwisseling plaats gehad der acte van bekrachtiging op de overeenkomst tot regeling van het postwezen tusschen Nederland en genoemde vrije Hanzestad, welke den 23sten en 21sten September deszelfden jaars door de wederzijdsche gevolmagtigden te 's Gravenhage en te Bremen is gesloten.

— De *Köln. Zeitung* verhaalt, dat de velden in den omtrek dier stad, vooral op voor den wind beschutte plaatsen, met bloemen prikken, en dat aan de redactie, Dingsdag 11., een ruiker korenbloemen vertoond is, zoo volkomen ontwikkeld en zoo frisch van kleur, als naauwelijks midden in den zomer gezien wordt.

— Z. M. heeft aan Hoogstdesz. gezant te Rome. A. graaf de *Leiderkerke Beaufort*, vergund het aannemen en dragen der versierselen van het grootkruis der Orde van den Witten Valk, hem door Z. K. H. den groot hertog van Saksen *Weimar-Eisenach* geschonken.

— Z. M. heeft den kapitein R. Böger der inf. in Oost-Indië, met verlof, op verzoek pensioen verleend.

— 's Gravenhage, 22 December. HH. KK. HH. prins en prinses Frederik zullen morgen HD. buiten verblijf, het Huis de Pauw verlaten en in de residentie terugkeeren.

— Men verneemt, dat de ernstige ongesteldheid, waaraan de baron van Doorn van Westcapelle lijdende was, is geweken en dat er alle hoop op zijn herstel bestaat.

— In deze residentie is aangekomen en aan het Hôtel de l'Europe afgestapt, de heer G. F. Urangel, adjudant van Z. K. H. den kroonprins van Zweden en Noorwegen, het heugelijk bericht overbrengende van de gelukkige bevalling van H. K. H. de kroonprinses van Zweden en Noorwegen, dochter van HH. KK. HH. prins en prinses Frederik der Nederlanden, van eenen Zoon. H. K. K. en de jong geborene bevonden zich bij de afreize vrij wel.

Amsterdam, 22 December. In de voorgaande week sloop in een huis op eene der hoofdgraachten dezer stad, waar juist eene soiree werd gegeven, een man binnen, welke zich naar een der vertrekkende begaf en zich van een aantal bestaanden meester maakte. Dit alles stak hij bij zich met het voornemen, bij gunstige gelegenheid, weder uit het huis te sluipen. Hij spoedde zich daarom naar den kelder, doch vond daar terwijl hij bezig was, een uitweg te zoeken, een aantal flesschen wijn, waarvan hij er spoedig twee ledigde; ook genever gedronken hebbende, werd hij zoodanig bevangen, dat hij zich op den grond nederlegde en spoedig insliep. Toen de diensthede des morgens in den kelder kwam, struikelde zij over een voorwerp, hetwelk alras bleek een manspersoon te zijn. Spoedig werd de hulp der politie ingeroepen, die den man, die thans ontwaakt was, arresteerde. Naar men wil, zou hij bekend hebben, de dader te zijn van een diefstal, die hier voor eenigen tijd plaats greep, hebbende hij zich op champagne wijn vergast.

Arnhem, 22 December. De persoon, die gisteren avond hier ter stede is aangehouden, als verdacht een moord, even te voren, op de dienstmeid J. gepleegd, deed bereids meermalen van zich spreken en is ook reeds bij herhaling in handen der justitie geweest. Hij heet Reinier Huth, is 35 à 36 jaren oud en werd geboren te Deventer. Voor eenige jaren redde hij met veel zelfopoffering het leven van een kind, dat te Amsterdam in het water was gevallen en zonder hem daár den dood zou hebben gevonden. Hij heeft eveneens in Noord-Brabant een drenkeling gered. Bij eerstbedoelde gelegenheid ontrok hij zich aan de erkentelijkheid der betrekkingen van het geredde kind en bleef onbekend.

Daarentegen is hij reeds twee malen ter zake van misdaad veroordeeld, de laatste maal door het hof van Gelderland in 1849, ter zake van diefstal met overklimming, tot de straf van het zwaaijen met het zwaard

over het hoofd en zes jaren ontsien. De ontvreesding van een voorwerp, schier zonder eenige waard vergezeld van voor hem zeer ongelukkige omstandigheden haalde hem die zware veroordeeling op den hals, dat hij, zoo als gezegd, reeds ter zake van misdaad gestraft was geweest. Hij bekwam genade van de schotstraf en voor eenigen tijd daarenboven van de niet verstreken detentie. Ter gelegenheid, dat hij vankelijk werd vervoerd, is hij in het water gesprongen nabij Utrecht, doch gered geworden.

Het bevestigt zich, dat hevig opgewekte naijver gisteren tot aanslag op het leven zijner beminde brag en dat hij na de volvoering diep leedwezen daarover gevoeld heeft.

Zijn slagtoffer is 24 à 25 jaren oud. Zij is gisteren avond in het stads ziekenhuis overgebracht. De wond is van dien aard, dat men zich allezins met herstel kan vleijen, daar den kogel op de schedel moet zijn afgeschampt en dezelve zichtbaar weinig beleedigd heeft.

Zoo niet inwendige beleediging plaats gehad heeft of zich geene bijzondere toevallen voordoen, zal het gewonde meisje, welligt tamelijk spoedig hersteld kunnen wezen.

OOSTENRIJK.

Wij ontleenen het volgende uit de *Triester Zeitung* van den 24 December jl.:

Wij bedanken het *Bremer Handelsblad* voor de verklaring, dat onze ophelderingen ten gevolge van een klagen over de doorzending van brieven naar Oost-Indië over Triest, voldoende zijn bevonden, ofschoon naar ons inzien deze klagen ongegrond waren.

Thans ontleent hetzelfde blad echter uit brieven van Batavia een ander bericht, betreffende het oponthoud der postpakketten, die met de stoombooten der Oostenrijksche Lloyd naar Oost-Indië worden verzonden. Volgens dit bericht zouden dezelve niet in het gesloten valies maar als vrachtgoed naar Alexandrie gaan, aldaar niet zoo als andere brieven dadelijk, doch een den dag na aankomst aan de ontvangers worden afgeleverd, zoodat zij niet met de onmiddellijk vertrekkende stoomboot maar eerst met de volgende, een maand later vertrekkende boot kunnen worden verzonden; men zou nu, wel is waar, de pakketten over Engeland kunnen zenden, van waar zij in de geslotene maal word geexpedieerd, en alzoo het bedoelde oponthoud kunnen vermijden, echter ware het wenschelijk, in aanmerking genomen de aldaar bestaande lastige bepalingen van Douane, dat de hinderpalen in Triest werden uit de weg geruimd.

Voor zoo verre wij kunnen nagaan wordt alles ter doorzending naar Oost-Indië alhier in gesloten valiezen aan het postkantoor aankomt, door de stoomvaartuigen der Lloyd evenzoo doorgezonden; wat echter aangaat pakjes (parcels), deze kunnen per post slecht dan gezonden worden, wanneer zij niet meer dan Oostenrijksche loden wegen en bij de afzending frankoord worden. Ook de Pruisische Post neemt geen pakjes in het valies, wanneer die meer dan 16 onzen zwaar zijn, en hetzelfde is het geval met het Engelsche postwezen in Alexandrie, hetwelk geene grooter gewicht dan 16 onzen aanneemt. Dierhalve moeten zwaardere voorwerpen als vrachtgoed worden verzonden, zoo lang ten minste de daarover geopende onderhandelingen nog niet tot het voorgestelde doel hebben geleid, waarbij echter duidelijk is, dat dergelijke verzendingen, wanneer zoo als dikwerf gebeurt, de stoomboot des avonds late Alexandrie aankomt, onmogelijk dadelijk aan ontvangers kunnen worden afgeleverd. Bij verzendingen van Batavia, Singapore en andere plaatsen in Oost-Indië is het bovendien aantebewelen om op de adressen niet alleen den weg (via Marseille of Triest), maar den inhoud en de waarde naauwkeurig bekend te stellen, daar men anders gevaar loopt, dat de pakjes Suez blijven liggen.

Eindelijk is nog op te merken dat monater—of andere pakjes, die in de post-valiezen gezonden worden, aan een onderzoek van het tolkantoor onderworpen zijn, hetwelk onvermijdelijk is bij verzendingen van monater die wegens grooter gewicht met den goederenpost Triest moeten gaan.

CUBA.

De slavenhandel wordt met den meesten ijver te Cuba gedreven en eene menigte ladingen zijn onlangs aangebragt. Men wil dat de koningin Christina van Spanje ruimschoots in de voordeelen van dezen afschuwelijken handel deelt, en dat dezelve daarom door autoriteiten van Cuba met gesloten oogen wordt aangezien.

Van eene andere zijde meldt men dat een aanzienlijk getal vrije Chinesche arbeiders in dat eiland zouden worden aangevoerd en dat zulks ook in Britsch West-Indië zoude plaats vinden, in welk geval van wege zijden de handel in vrije slaven zou worden gedreven.

POLYNESIA.

De berichten van Honolulu loopen tot het einde van November. Alle pogingen worden in het werk gesteld

de jongste, zich langzaam om en zag de spotster aan met een blik, die haar het bloed naar de wangen dreef. De planter rigtte thans ook het woord tot zijne gasten en zocht hun te doen begrijpen, dat het voor hen voordeliger was, in zijne nabuurschap te blijven, dan zich in de bosschen te verliezen. Hij wilde hun goed land tot verbouwen van maïs geven, en met zijne hulp zouden zij zonder veel moeite een zeker aantal morgen lands vruchtbaar maken; later konden zij negers koopten en zich zelven tot planters verheffen. Onder het aanhooren van dit voorstel schudde de oude man het hoofd, zette Antoon een ontevreden gezigt en sloeg Steven de oogen neder.

„Welnu,” zei de planter hierop, „ik zie wel, gij zijt geboren wilden, en we willen er dus niet verder over spreken. Als ge volstrekt in de bosschen wilt, vindt ge die reeds weinig uren van hier zoo eenzaam, als ge maar kunt verlangen. Leef daar, zooals u goeddunkt, maar bevalt het u er niet, bedenkt dan, dat ik altijd bereid ben, om u op mijn grond een hut te bouwen.”

„Hartelijk dank,” zei de oude Faustin, „en als gij trek naar een fraai stuk wild hebt, behoeft ge ons maar een woord te laten zeggen. Nu zijn we behoorlijk nitgeroost en willen ons liefst maar niet langer ophouden.”

Zoo scheidden zij.

„Heer Antoon!” riep het jonge meisje, toen zij gingen, „ik vergat u te zeggen, dat ge op de riviereiland-

jes wilde kalkoenen en aan de oevers overvloedig schildpadden vinden zult.”

Antoon had zich omgekeerd en antwoordde eenvoudig met een koele: „Goed!” dat het ondeugende meisje nieuwe stof tot lagchen gaf.

„Marie,” zei haar vader, „hoe kunt ge met die goede menschen spotten? Zij hebben hun leven lang zwaar moeten arbeiden, ze zijn een weinig ruw en plomp, maar daarom toch zeker oprecht en goed.”

„Ik spot niet met hen, lieve vader,” verzekerde Marie. „Ze hebben mij naar het land gevraagd, en ik was regt wijs, dat ik er hun iets van wist te zeggen.”

Met deze woorden nam zij den arm haars vaders en keerde naar de plantaadje terug. De Canadianen waren reeds ver verwijderd. Na het verdere van den dag te hebben doorgeroeid, legerden zij zich aan den oever, en den volgende dag begonnen zij het beloofde land nader op te nemen, waar zij voortaan verblijf wenschten te houden. De boomwolplantsoenen waren gedurig zeldzamer geworden; vervolgens hadden zij hier en daar nog slechts enkele maïsvelden gezien; wat verder bespeurden zij echter de kaaimans in grooter getale aan de oevers, de indische hoenders dwaalden in troepen in 't hooge gras der savannen en onder de wilgen der eilanden om en schenen bij hunne nadering minder schuw, en van het krijschend, onwelluidend geschrei

der talloze papegaaijen weergalmde het woud. Deze kenteekenen eener weinig gestoorde eenzaamheid maakten de zwervers op, dat zij het doel van hun naderden. Zij stuurden op den oever aan en zochten met hunne wapens en bagaasje het hooger gelegen op, waar zij op een heuvel hunne tent opsloegen. bevonden zich halfweg tusschen de Roode Rivier en Sabina, een kleine rivier met steile boorden en snelle stroom, die Louisiana van Texas scheidt. Aan den oever van eene dezer rivieren hadden zij een vruchtbaren bodem en meer romantische omstreken gevonden, doch zij vreesden de koorts die aan overstromingen blootgestelde lager landen. Ook wilden zij immers nimmer suikerriet noch boomwol verbouwen, en de poëzij hunne zaak niet.

Nadat zij bezit van dien heuvel hadden genomen, ademde de oude Canadaan de frissche, scherpe lucht des wouds met volle tungen in en sprak tot zijne zoon: „Nu, jongens, de bijl aangevat en moedig aanhouden!” Hijzelf begon den bodem van het struikgewas te ontdoen, terwijl de zoons met hunne bijlen honderdjarige boomen aantastten, welke langs de helling des heuvels hunne kruinen verhieven. Verscheiden dagen weerkaatste de echo hunne bijlslag gedurende het werk der vernieling, dat, wat men ook gen moge, het gemoed treurig stemt. — Wanneer deze reusachtige boomen ter aarde ziet storten, de

ten einde de hulppronken van die eilanden te benutten en uit te breiden, en om dit doel te bevorderen is door de hoofden een verenigings-genootschap opgericht, om, op eene uitgebreide schaal, tabak, kolij, suiker en andere voor het klimaat geschikte stapelproducten aan te planten.

Genoemde artikelen waren bereids vroeger aangeplant, doch konden, door gemis aan kapitaal, waaraan de op zich zelf staande planters leden, niet worden uitgebreid; in die geldelijke verlegenheid heeft thans de genoemde Maatschappij van Vereeniging voorzien.

Omstreeks 160 walvischvaarders liggen te Honolulu ten anker, op het punt staande, na eene voordeelige walvischjagt, huiswaarts te stevenen; het grootste gedeelte dier schepen vaart onder Amerikaansche vlag. Ernstige onaangenaamheden hebben, ten gevolge van een twist tusschen een Amerikaansch zeeman en een politiebiedende plaats gevonden; de Amerikaan werd daarbij gedood en de 3000 à 4000 zijner landgenooten, die aan wal waren, wilden hunne makkers wreken. Gelukkig zijn deze twisten, die zich ernstig lieten aanzien, vrij spoedig gedempt en hebben de oproerlingen de nederlaag bekomen, ten gevolge waarvan, op last des konings, den 18den November een algemeene dankdag gehouden is. De Polynesische dagbladen betreuren zeer, dat er, gedurende het seizoen van de walvischvaart, geene Amerikaansche oorlogsschepen nabij de Sandwich-eilanden gestationeerd zijn, om diergelijke botsingen met de Amerikaansche zeelieden tegen te gaan en te voorkomen.

BIRMAN.

Bij besluit in dato 30 December 1852 van den Gouverneur-Generaal van Britsch-Indië, is de provincie Pegu verklaard in den vervolge te zullen uitmaken een deel van de Britsch-Indische Bezittingen in het Oosten.

Z. Exc. heeft bepaald, dat, ter eere van deze gebeurtenis, bij de hoofdstations der legers, in de verschillende presidentschappen van Indië, een koninklijk saluut zal worden gedaan.

Bij besluit van denzelfden datum zijn de verschillende ambtenaren, met het Bestuur van Pegu belast, benoemd geworden.

In de proclamatie wordt door den Gouverneur-Generaal onder anderen gezegd, dat zoo de koning van Ava weigerachtig blijft, de vroegere vriendschappelijke verstandhouding met de Engelschen weder aan te knopen, het Britsche bestuur alsdan de vijandelijkheden weder zal beginnen. welke de geheele verkeering van den Birmahschen staat en de verbanning van de vorsten zal ten gevolge hebben.

AUSTRALIE.

Omtrent de goudgravingen luiden de berigten weder allergunstigst.

De werkzaamheden te New South Wales waren ten gevolge der invallende kersdagen eenigzins vertraagd, doch de opbrengst der mijnen was boven berekening uitgevallen. Eeige oude goudvelden waren verlaten en nieuwe geopend; onder de laatste behoort hoofdzakelijk de mijn «the Ovens», welke gezegd wordt, ruimschoots allen arbeid te beloonen. De mijnen «the Hanging Rock» leverden mede veel op; te Terson, waar de mijnwerkers op nieuw delvingen doen, worden dagelijks ongelooflijke sommen gevonden.

Ook de mijnen te Victoria bragten meerder dan vroeger op en, niettegenstaande het getal goudgravers ruim 100,000 koppen telt, gaat het hun allen naar wensch; in den tijd van drie maanden verzamelden zij 495.104 onzen goud.

De zoo hoog opgezieldde goudontdekkingen te Adelaide, hebben in geen deelen aan de verwachting beantwoord. Wel is er te Echanga goud gevonden, edoch niet genoeg, om op eene uitgestrekte schaal de bewerking te beginnen.

De vroeger aangekondigde ontdekking van het edel metaal in van Diemensland heeft tot nog toe weinig resultaat opgeleverd; te Nieuw-Zeeland echter wordt het goud in voldoende hoeveelheid gevonden, om de werkers met voordeel te doen werken.

Kunsten, Wetenschappen, Landbouw, Nijverheid, Land- en Volkenkunde.

In den algemeenen *Konst en Letter-bode* voor het jaar 1852 No. 32, uitgegeven wordende bij de *Erven Loojes* te Haarlem lezen wij de volgende beoordeeling; *Over het Algemeen Verslag der Werkzaamheden van de Natuurkundige Vereeniging in Nederlandsch-Indië over het jaar 1851; voorgelezen in de 2de Algemeene Vergadering, gehouden den 4den Februarij 1852 te Batavia, door Dr. P. Bleeker, President der Vereeniging, Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw.*

het belangstelling heeft Ref. bovenstaand verslag ge-

genieten. De door geheel Amerika van den Sint Lanrens tot naar Texas verstrooide kleine planters van franschen bloede zijn er steeds op uitgeweest, met den minst mogelijke arbeid te leven. Deze op hunne blanke huid trotsche mannen verwerpen met afschuw alles, wathen in zekere mate aan de negers gelijk maken kon. Daarbij hebben zij de zucht tot vermaak en vrolijkheid niet verloren. De overleveringen van dit lustig leven midden in de wouden zijn nergens levendiger in aandenken gebleven, dan in Boven-Louisiana. Eenige uren van de woning onzer Canadianen lag een dozijn hutten in schilderachtige verwarring over bebouwd bodem verstrooid. Zij maakten het middelpunt eener kleine, zeer arme, maar zeer zorgeloze en daardoor zeer gelukkige kolonie uit. Steven, de jongste der beide Canadianen, begaf zich dikwijls daarheen en wyl hij eenige toonen op de viool kon voortbrengen, die naar de melodie van een contredans zweemden, werd hij er spoedig de held en de ziel van alle feesten. Zijn instrument was geenszins een Stradivarius, maar een eenvoudige vedel, op zijn hoogst goed, om de half beschaafde Indianen van Beneden-Canada aan het dansen te brengen, en dien een oud dansmeester in Montreal hem vermaakt had. Als Steven zijn strijkstok over de snaren liet gaan, bleef geen Creool bij zijn arbeid of in 'tgenot zijner siesta. Deze vermakelijkheden vielen daarentegen geenszins in Antoons smaak; het leven der wouden betooverde hem.

III.

ware eene dwaling, te gelooven, dat de liefde tot en geregelden arbeid, welke de bewoners der noordoostelijke Vereenigde Staten bezielt, ook aan onze Canadianen eigen was. Zoo al op enkele plekken lands tamais en zoete pataten voortkwamen, was dit veelal het gevolg van de vruchtbaarheid van den grond en het zachte klimaat, dan van de werkzaamheid der emigranten. Vader Faustin en zijne zonen bewerkten het land enkel, als zij niet anders te doen hadden; hoofdbezigdheden waren strooptogten door de bossen langs de Roode Rivier tot aan de oevers der Rijn en visscherij. Hun verlangen was niet, zich te verrijken, maar slechts een onafhankelijk bestaan te

lezen, waaruit op de meest overtuigende wijze blijkt, dat deze uit jeugdige en krachtige mannen sedert eenige jaren zamengestelde vereeniging, in Neêrlandsch-Indië, op eene hoogst lofwaaardige wijze hare roeping vervult. Zonder twijfel zal daardoor niet alleen de natuurstudie in het algemeen door vele gewichtige ontdekkingen verrijkt worden, maar ook op de intellectuele en materiele ontwikkeling van die heerlijke gewesten zal het werk dier mannen van grooten invloed worden. Daar toch, waar de natuur zoo krachtig tot den mensch spreekt, en duizend ongekende schatten in haren boezem bevat, moet de kennis van haar in hooge mate gewichtig geacht worden. Het Natuurkundig Tijdschrift, door genoemde vereeniging uitgegeven, bevat in drie afleveringen, welke Ref. gezien heeft, zoovele belangrijke zaken, dat het naast de beste europesche tijdschriften plaats kan nemen.

Uit het verslag van dr. *Bleeker*, leert men den geheelen omvang van de werkzaamheid dier vereeniging kennen. «Deze taak (van het verslag) wordt gemakkelijk gemaakt, omdat het in het pas vervolgen jaar niet heeft ontbroken aan veelzijdige werkzaamheden van de leden, en aan toenemende belangstelling van buiten, terwijl de vereeniging met rassche, doch vaste schreden, in bloei is vooruitgegaan. Alles duidt in Nederlandsch-Indië op vooruitgang. De verschijnselen daarvan zijn voor elken opmerker duidelijk waarneembaar. De koelheid van vroeger dagen voor verbeteringen in zedelijkheid, opvoeding, onderwijs, maatschappelijke regten, heeft plaats gemaakt voor eene opgewektheid voor het goede in alles, welke niet zal nalaten, hare vruchten nog ruimer af te werpen, dan tot heden reeds is geschied. En deze heilrijke, levendmakende en de maatschappij verjeugende adem omvat niet slechts de dadelijke behoeften der indisch-europesche maatschappij, maar ook die der inlandische bevolkingen en de hoogere wetenschappen. Overal ter wereld, waar de maatschappij in ontwikkeling groote voortschreden maakt, uit zich de volheid, de overvloed van haar leven, door weldadige uitstrooming naar buiten, door zucht en streven naar hoogere doeleinden, dan voldoening van stofelijke behoeften. Waar men dit streven waarneemt, kan men zeker zijn, dat de maatschappij een tijdperk van hooger bloei te gemoet gaat. De voorspelling voor Nederlandsch-Indië is alzoo niet twijfelachtig. — Gaan wij eenige oogenblikken terug, niet in het verleden, maar tot den toestand der indisch-europesche maatschappij, nog geene twee tientallen jaren geleden. Welke blijken van leven hebben de eerste decennien dezer eeuw, hier in het zedelijke en wetenschappelijke nagelaten? Te vergeefs zoeken wij naar die vertegenwoordigers van vooruitgang in de kunsten en wetenschappen, welke wij gewoon zijn Tijdschriften te noemen. Tot op pas 13 jaren geleden, bestond er in Nederlandsch-Indië nog geen enkel bepaald periodiek orgaan voor eenig vak van wetenschap of kunst, en thans reeds is het 10de Tijdschrift in zijne geboorte, terwijl twee jaarboekjes voor de fraaije letteren, als lieflijke sterren aan den javaschen hemel, hunnen zachten glans hebben medegedeeld. Wel is waar is een dier jaarboekjes en zijn de «Kopiist», het «Natuur- en Geneeskundig Archief», het «Indisch Archief» en het «Tijdschrift ter bevordering van Christenlijken zin» weder te niet gegaan, en is het «Tijdschrift voor Nederlandsch-Indië» op den bodem van het moederland overgeplant, doch verheugen mogen wij ons, dat thans nog drie Tijdschriften gelijktijdig hier bloeien, en de aanstaande bloei van het opgericht wordende vierde Tijdschrift niet twijfelachtig is. — Die gelijktijdige bloei van verschillende Tijdschriften, het eene vertegenwoordigende de rechtswetenschappen, het andere de geneeskunde en het derde de natuurwetenschappen, allen bestaande naast de aan inhoud steeds rijker wordende Verhandelingen van het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen, is een van de sprekendste blijken der ontwikkeling van den wetenschappelijken zin in Nederlandsch-Indië.

De nieuwe Natuurkundige Vereeniging ondervond al dadelijk veel medewerking en de ondersteuning niet alleen bij de mannen van het vak en andere beschaafde bewoners der kolonie, maar ook met erkentelijkheid wordt van het Gouvernement gewaagd, voor de welwillendheid en bereidvaardigheid, waarmede het de bereiking van de bedoelingen der Vereeniging bij voortdurende bevordert. Daartoe behooren bijv. de geographische, statistische en geologische verhandelingen van de heeren *Cornets de Groot*, *Mr. D. H. C. Baron van Lijnden*, *H. W. von Gaffron* en van wijlen *H. L. Oosthof*, over *Bawean*, *Solor*, *Allor*, *Rotti*, *Savoe*, *Borneo* en *Sumatra*.

Door de leden zijn voor den *derden jaargang* reeds vele belangrijke stukken ingezonden.

De werkzaamheden der Vereeniging bepalen zich geenszins tot de uitgave van haar Tijdschrift. Twee maal 's maands hebben er vergaderingen der Directie plaats,

waarin wetenschappelijke onderwerpen besproken, verzamelde naturalien ter tafel gebracht en verder beraadslaagd wordt over de middelen, om den wetenschappelijken zin in Indië op te wekken en den bloei der natuurwetenschappen te bevorderen. In de gewone vergaderingen der leden worden natuurwetenschappelijke voordrachten gehouden. In het vorige jaar hadden er drie zulke vergaderingen plaats ten huize van het Honorair Lid *Z. H. K. Bernard Hertog van Saxe-Weimar-Eisenach*, daartoe met welwillendheid afgestaan. De eerste grondslagen voor de oprigting van eene Bibliotheek en een Museum zijn gelegd. Er is eene commissie benoemd, met het oog op de belangen der wetenschap en industrie, om te Batavia eene Tentoonstelling tot stand te brengen van producten der Natuur en der Industrie van den Indischen Archipel, tegen September 1853.

Moge deze voortreffelijke Vereeniging op het ingeslagen spoor moedig en volijverig voortgaan, haar arbeid opwekking en steun vinden bij allen, hooger of lager geplaatst, die daarop invloed kunnen uitoefenen. Daardoor zullen evenzeer de belangen der wetenschap als die voor het vaderland en de kolonie krachtadig bevorderd worden!

Advertentiën.

E. S. VOUTE, Makelaar, zal mede op de Vendutie van Donderdag 24 dezer verkoopen:

50 vaatjes dubbeld fust puike boter.
25 picols Java Tabak.
benevens diverse blikjes provisien, in koopjes voor huis-selijk gebruik. (97)

EXECUTORIALE VERKOOPING van in beslag genomen onroerend goed.

Op Dingsdag den 8 Maart 1853, des voormiddags ten 9 ure, zal ten behoeve van den Heer *G. F. Lucardie*, voor rekening van den Chinees *Liem Kijing*, tegen wien het beslag gedaan is, door tusschenkomst van den Vendumeester te Soerakarta, publiek worden verkocht en aan den meestbiedende worden toegewezen de onder-volgende vastigheid:

Een huis en erf staande en gelegen in de Chinesche Kamp te Soerakarta blok lett. K. No. 22.

zijnde hetzelfde per eerste verband verbonden aan den executant voor eene som van f 1000.— rec.

De buitengewone Deurwaarder in de Residentie Soerakarta, HOOFF.

(99)

Door het overlijden van onzen mede verantwoordelijken vennoot *C. H. J. de Gaay Fortman*, is het belang zijner erven in onze firma op 31 December 1852 geeindigd, en worden onze zaken door de overige vennoten op denzelfden voet en met dezelfde middelen voortgezet. BATAVIA, 13 Febr. 1853.

(88) DE WEERDT, RUYL & Co.

Eene jufvrouw van de Protestantsche Godsdienst, de Hollandsche, Fransche, Engelsche talen, Handwerken en verder wat tot eene goede opvoeding vereischt wordt, onderwijzende, zag zich gaarne bij eene fatsoenlijke familie geplaatst, tot opleiding van twee of drie meisjes.

Adres, met franco brieven onder letter H., bij den Boekhandelaar *E. Fuhri* te Soerabaya.

(76)

TE KOOP

Een steenen woonhuis, wagenhuis en paardenstal met pannen gedekt, blok L. verponding No. 369 aangeslagen f 1200.—

Het huis staande nabij de Stads Apotheek, te bevragen bij

(100) E. S. VOUTE, Makelaar.

TE KOOP.

Een land in de afdeeling Buitenzorg, nadere informatie te bekomen bij *H. M. van Dorp*.

(103)

Benoodigd:

f 12000.—

(90) E. S. VOUTE.

S. B. VAN KLEEFF & Co. Passer Pisang.

Haagsche beschuit van *Nicola*.
Opregt van der *Veen's Elixer*.
Watercrackers van *D. Bond*, te Boston.
Eene groote partij blikken *Alberthink Thym*.
Verschillende soorten koek van 2, 3 en 4 stuks in blik.
Nog eenige manden uitgezochte Zeeuwsche uijen. (89)

Tot groote verbazing der jonge meisjes van de nabuurschap kwam hij nooit uit het bosch, om zich in haren kring te mengen. Sommigen vonden hem trotsch en gesloten; anderen oordeelden, dat hij nijdig was wegens den opgang, dien zijn broeder maakte.

«Jongen», zeide hem soms zijn vader, «gij doet verkeerd, zoo menschenhuw te zijn. Als de tijd van trouwen voor u komt, zult gij 't berouwen. Zie Steven! alle vrouwen zijn als dol op hem.»—Antoon antwoordde niets en ging op de jagt.

Eenigen tijd na hunne aanbouwing in het woud moesten de drie Canadianen zich naar het dorp begeven, om hun voorraad te vernieuwen. Op den dag voor hunne afreis doodde Antoon eene ree en legde ze in de boot.

«Dat is voor den planter en zijne dochter,» zeide hij, terwijl hij het dier met bladeren bedekte. «Ze hebben ons bij onze aankomst goed ontvangen en we kunnen hun huis niet voorbij, zonder hen daarvoor te danken.»

«Goed bedacht, mijn zoon,» antwoordde de grijsaard. «Ja, dat zijn brave lui, edelmoedig en gaarne tot diens-ten bereid. Vroeger ontving men op deze wijze alle reizigers langs de rivier, maar tegenwoordig! men overal Yankees, en die geven niets voor niet, en eens een glas water.»

(wordt vervolgd.)

Italiaansche Roode Aarde
Per Pond, op Tana-Abang, bij
(87) REYGERS.

TEHUUR

Om met primo April aanstaande te kunnen worden be-
trokken, een huis, staande aan de Oostzijde van het Ko-
ningsplein, zijnde thans bewoond door Mevr. de Wed.
Musquetier, te bevragen bij
(91) G. H. B. L. RUDOLPH.

De heer W. ten Cate verlaat voor korten tijd Java.
(92)

De ondergeteekende is voornemens, Java voor een kor-
ten tijd te verlaten; zijn gemagtigden zijn de heeren C.
S. A. Thurkouw en mr. H. A. des Amorie van der Hoe-
ven, beiden te Samarang; laatstgenoemde zal van den
15den April e. k., belast zijn met de liquidatie.

SAMARANG, den 15den Febr. 1853.

(107) G. L. VAN DER ELST.

Een Armband Verloren

Op de partij van 's Konings verjaardag. De vinder
wordt verzocht dezelve terug te bezorgen, kunnende
daarvoor, desverkiezende, de volle waarde erlangen.
Adres Java-Bode.
(101)

De ondergeteekende, wonende op Pinangsia (Koestraat)
biedt zich aan tot genezing van droesche paarden tot
hun geheel herstel toe, tegen eene billijke betaling.

BATAVIA, 21 Febr. 1852.

(98) A. W. ABRAHAMS.

Bij de ondergeteekenden is ter perse en zal spoedig
kunnen uitgegeven de

UITVOERIGE ALGEMEENE INDEX

op de Wetboeken en verdere wettelijke verordeningen
van Nederlandsch-Indië, door J. H. de Waal.

Op dit werk, hetwelk uit deszelfs aard, kan worden
beschouwd te zijn van algemeen belang, zijn mede af-
zonderlijke lijsten van in teekening geopend, bij alle
andere boekhandelaren in Nederlandsch-Indië.

(96) LANGE & Co.

Per Mail Ontvangen.

Aurora. Jaarboekje voor 1853. f 10.—
Vergeet mij niet. Muzen Almanak voor 1853. 10.—
Almanak voor het Schoone en Goede 1853. 5.—
Onder redactie en medewerking van Nederlands ge-
achtste letterkundigen, geïllustreerd met keurige staal-
gravuren gebonden in prachtbanden. bij
(84) VAN HAREN NOMAN.

PROTESTANTSCH KERKBOEKEN.

In verschillende vormen en letter-
netjes gebonden in diverse kleuren
van leder, verguld op rug en snede,
waaronder keurige Dames-Kerk-
boekjes in leder en fluweel zonder
en met nieuwerwetsch smaakvol be-
werkt echt gouden slot. Allen uit-
nemend geschikt tot gelegenheids-
geschenken voor nieuwe lidmaten
der Evangelische Kerk, voorhanden bij
(102) VAN HAREN NOMAN.

ÉDUCATION MATERNELLE.

Simple leçons d'une mère a ses enfants par Mme.
Amable Tastu. Ouvrage divisé en neuf parties: 1°. Le
livre de lecture; 2°. Le livre d'écriture; 3°. Le livre
de mémoire; 4°. Le livre d'arithmétique; 5°. Le livre
de grammaire; 6°. Le livre d'orthographe ou de dictées;
7°. Le livre de géographie; 8°. Le livre d'histoire sainte;
9°. Le livre des récréations. Paris 1852. relié f 15.—
En vente chez H. M. van Dorp, a Batavia.
(104)

Passage naar Nederland wordt aangeboden
met het welbekende extra snel zeilend Ned.
schip *Ridderkerk*, kapt. H. Nolte. Deze bo-
dem, voerende eenen bekwamen Scheepsdoctor,
zal in de eerste helft der maand Maart van hier
hier vertrekken. Nadere informatie zijn te
bekomen bij den Gezagvoerder te Cheribon
of bij de agenten
BATAVIA, 18 Febr. 1853.

(93) B. KOPERSMIT & Co.

Voor den overvoer van passagiers naar Hol-
land bied zich eene uitmuntende gelegenheid
aan, met het welbekende extra snel zeilend
Ned schip *Doelwijk*, kapt. D. H. Kramer.
Deze bodem, voerende eenen bekwamen doctor,
zal tegen het einde der maand Maart van hier
vertrekken.

Nadere informatie zijn te bekomen bij den gezagvoer-
der in het Marine-Hôtel en bij de agenten
BATAVIA, 18 Febr. 1853.

(94) B. KOPERSMIT & Co.

Passage naar Cheribon met het Ned. schip
Ridderkerk, kapt. H. Nolte, vertrekkende den
23sten dezer.

Informatie te bekomen bij
(95) B. KOPERSMIT & Co.

Stoomschip PADANG.

Het vertrek van bovengenoemd stoomschip
via Samarang en Soerabaya naar Macassar en
de Molukko's is bepaald vier-en-twintig uren
na aankomst der verwacht wordende Landmail.

Voor passage en nadere inlichting gelieve men zich
te wenden tot

(105) de Agenten,
B. KOPERSMIT & Co.

Stoomschip MACASSAR.
Het vertrek van dit stoomschip naar Sama-
rang, is bepaald op Dingsdag den 1sten Maartdes mor-
gens ten 6 ure.

Voor passage gelieve men zich te wenden tot
de Agenten,
(106) B. KOPERSMIT & Co.

Scheeps-Berigten.

Straat Sunda doorgezeild.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van.	Datum.	Naar.
Februarij 19	Spaansch	Andros	Julian	Amoy	4 Februarij	Havanna

Aangekomen Schepen te Batavia.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van.	Datum.	Agenten.
Februarij 19	Nederlandsch	Cornelis Smit	van der Wal	Hongkong	9 Februarij	MacLaine, Watson en co.
"	"	Vier Gebroeders	Vonck	Samarang	"	B. Kopersmit en co.
"	Nederl.Indisch	Chadelie	Baoseer	Singapore	14	" Coulster.
"	21 Nederlandsch	Stad Utrecht	Jaski	Sydney	22 Decemb.	Tiedeman en van der Burg.
"	Zweedsch	Oscar	"	Port-Philip	"	Pitcairn, Syme en co.
"	22 Nederlandsch	Willem de Clercq	"	Amsterdam	"	"

Vertrokken Schepen van Batavia.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar.
Februarij 19	Amerikaansch	Buckeye	Tibbets	Padang
"	21 Engelsch	Sir Herbert Compton	Brown	Shanghai
"	22 Nederl.Indisch	Nagalaat	Winter	Samarang

In lading liggende Schepen te Batavia.

Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Bestemming.	Agenten.
Nederlandsch	Ridderkerk	Nolte	Cheribon	B. Kopersmit en co.
"	Henriette Elisabeth Susanna *	Präfer	Nederland	"
"	Doelwijk *	Kramer	"	"
"	Vier Gebroeders	Vonck	"	"
"	Asia *	Abrahamss	"	Haag en Schuurman.
"	Generaal Michiels *	Prosser	Australie	"
"	Almele	Aufmorts	Samarang en Soerabaya	Tiedeman en van der Burg.
"	Stad Utrecht	Jaski	"	"
"	Cornelis Smit *	van der Wal	"	MacLaine, Watson en co.
"	Zeemeeuw	Kayser	Soerabaya	de Weerd, Ruyl en co.
"	Alcyone *	Sandberg	Nederland	Busing, Schröder en co.
Nederl.Indisch	Chadelie	Baoseer	"	Coulster.
"	Almas	Sim Anyan	"	"
"	Yattie Liong	Kiong Koen	"	Lim Hoa.
Engelsch	Richard and William	Brigstock	Australie	Hunter, Houghton en co.
Amerikaansch	N. B. Palmer	G. B. Lower	New-York	Paine, Stricker en co.
"	Lucy Elisabeth	Crosby	Californie	"
"	Cohota	Gerry	Padang	"
Fransch	Louisa Cezard	Chatelain	Samarang	B. Sanier, Saesmond en co.

De Nederlandsche Particuliere Schepen zijn aangeduid met een *.

Aangekomen Passagiers.

Met het Eng. schip *Cornelis Smit*, de heer H. D. van Gennip.
Met het Ned. schip *Vier Gebroeders*, de heeren T. A. Kortz en fa-
milie, Planken en kinderen, J. W. Sloot en familie; 2 militairen.
Met het Ned. schip *Stad Utrecht*, de heer H. de Vries.

Vertrokken Passagiers.

Met het Ned.-Ind. schip *Naga Laut*, de heeren J. van der Vaer en
echtgenoot, E. J. C. Buyn.

Handels-Berigten.

Aanvoer.

Van Singapore per ned. ind. bark *Chadelie* gez. Sech Oemar
bin abdulla Boesier agt Coulster.
30 zak salpeter 29 pic. comijnzaad *Demar Satrie*.
167½ pic. salpeter 25 kn. thee 80 bund pajongs 4 stel koffers 74
catj. gardamom 101½ pic tarwe 58 7/100 do. corianderzaad 25
zak gram *Jo Akim*.
17 bal. goenijakk. 517 zak tarwe *Andreas en co.*
55 pic comijnzaad 12½ do. zwart do. 36 kn. zeep. 3 do. hoeden
52 bl. goenijakk. 100 zak corianderzaad 10 do. gram 1 pak ka
jang 26 pic. touw *Jo Akim*.
117 zak tarwe *Joseph*.
1007 pak chin. aardewerk. *Tjia To*.
210 vs. chin. verf 1 bal rottetruid *Lim Hoa*.
100 ton verf 2 pakk. groenten *Tjia Soetj*.
4 krاندj. chin. inkt. 2 do. divers. *Tjia To*.
1 bal zaad 5280 bund. aardewerk 1 ledikant. *Lim Hoa*.
70 zak gram *Martin Dyce en co.*
8 zak comijnzaad *A. Stephen*.
487 zak tarwe 50 salpeter 22 pic. comijnzaad 50 bn. goenijakk.
Arathoon.
1 vat kaapsche wijn *Martin Dyce en co.*
1 kt. koopm. schapp. *Adam en co.*
3 rol vensterlucken *Saul*.
3 bn. chitsen 1 kt. chin. zijde garen *Said Alowis bin Oemar*.
1 kistj. zilv. munt. *Said Oemar bin olie Gandoan*.
1 kt. chin. zijde garen *Said Moh. Aljdiat*.
1 bn. manufact. *Said Hassan bin Abdulla*.
1 pak idem. *Said Acht bin Atas*.
20 do. aardewerk. *Jaksa Toran*.
1 do. manufact. *Said Alowis Satrie*.
1 kt. visch kuiten *Sech Nasar bin Samelan*.
6 krاندj. was. *Said Alowis Satrie*.
3 kn. lijnwaden 1 zak amandelen 1 do. benzoin 2 do. inl. medicij-
nen 1 pak lijnwaden 1 do. medicijnen 1 pak reukende-olie 31 kal-
bas rozen water 1 pak garoe hout. 1 kt. lijnwaden *Sech Moek*.
Baamen.
3 krاندj. was. *Order*.
6 zak inl. medicijnen *Said Hassan Ba-Amoor*.
2 kn. jav. bat. doeken 36 corg. do. do. slendangs. *Order*.
25 ps. planken. *de Gezagvoerder*.
Van Sjdney per ned. schin. *Stadtrecht* kapt. Jaski agt. Tie-
deman en v. d. Burg.

50 tonn. steenkolen *MacLaine Watson en co.*
Van Hongkong per ned schip *Cornelis Smit*, kapt. van der Wal
agt. MacLaine Watson en co.

Van Samarang per ned. schip *Vier Gebroeders*, kapt. C. Vonk,
2 kisten sigaren 400 malaoca stokken 50 pic. rotting 4000 do. kof-
fij 60 do. rotting 154½ do. natte indigo, 1634 koehuiden 1 kt.
confituren 1 do. jap. lakwerk 1 do. do. sigaar-does. 1 do. roode
visch 2 do. olie en visch 1 pak man. sigaren 5522½ pic. sui-
ker 420 do. koffij. 974½ do. do. *Order*.
Praauw van Kampong *Telok Betong* Juragan Pa Sabarita.

35 pic. zw. peper 30 do. kapas 25 do. witt. damm. 15 do. gom-
elastiek. *Hadfie Mohamat*.

Uitvoer.

Naar Newjork via Padang per Amerik. schip *Cohota* kapt. Gerrij
350 pic. rotting. 50 bn. stroo zakken 40 catjes do. garen. 417 pic.
foelje 10 kn. cochenille. *Paine Stricker en co.*

Naar Nederland via Cheribon per ned. schip *Ridderkerk* kapt.
H. Nolte.

145 pic rotting 400 do. tin 1880 do. koffij. 89½/1000 pic. indi-
N. H. M.
4 kn. bier 1 do. provis. 40 vs. boter 1 kt. haring 4 vs. rolpens.
hammen 1 md. seltzerwater 3 vs. groenten 3 do. geat. visch.
Kopersmit en co.
5 kn. 1 vt. bier 7 coll. provis. en dranken v. d. Broek en co.
1 kt. provis. 7 coll. do. en dranken 4 mn. maderia v. d. Biesen.
1 kt. gemt. kleeren 1 do. man. sigaren 1 do. kazen *Branden*
Motjer.
2 pakj. schrijfbekoeften v. *Dorp*.
2 vs. divers. souden 6 kn. provis. en dranken 1 vat do. do. 6
kt. kurken 1 vat. aige. 2 kn. maderia 1 md. rookspek. 16 vs. k-
ter 1 kt. zeep 1 do. kaarsen 12 vs. spijkers 1 kinder wagentje
kn. wijn 2 do. sterkwat. 4 do. cognac 1 kt. porcelein 1 do. m-
dewaren *Joh. Pryce en co.*
10 keld. lijn-olie 1 pak monster steenen 6 vaten spijkers. *Haag*
en Schuurman.
1 pak dammeen krachten 1 vloer tapijt 1 do. hangaloten 5 k-
wijn 3 vs. loodwit 5 pak zeep 4 tromm. beschuit 1 pak vijlen
ijzerwerk 1 do. koperwerk en divers. 2 vs. glaswerk 2 ka. la-
bollen 2 rijst machines 1 pak beschuit 1 kt. medicijnen 4 ho-
kalkoenen 4 kisten wijn 10 vaten koolteer 5 pik. ijzer *Paine Str*
ker en co.
2 ka. jap. goederen 1 pak kantoerbehoeften *Kopersmit en co.*
en *Gouvernements* goederen.

Naar Samarang per ned. ind. schip *Naga Laut* kapt. J. Wint-
12 kn. gedr. katoen. 4 bn. slendangs 2 kn. do. 2 do. tindi-
cambricks *Martin Dyce en co.*
5 kn. cambricks 7 do. adr. rood katoen 20 bn. ong. katoen 1
tindi-*McEwen en co.*
5 kn. manufact. *de Weerd Ruyl en co.*
23 kn. mignopetten 34 do. roode chitsen 3 do. gew. saronga. 4
boegs saronga 4 do. cambricks. 2 do. kantr. behoefte. 1 do. m-
ters. *N. H. M.*

1 kt. manufact. 1 do. zuren *E. M. Gumprecht*.
1 kt. manufact. *Mitsendoff Wilmans en co.*
1 geemb. kistj. inh. 1 pr. lampen *de Weerd Ruyl en co*
6 bn. ong. katoen 4 do. shirts 4 do. kat. leppen *Burt Myrth*
co.
81 kn. ong. katoen *Said Achmat Atas*.
1 cilinder *Willems gg.*
2 stukk. machinerien *Pitcairn Syme en co.*
2 kn. kain pandjans 2 do. slendangs 1 kt. 1 kijker 1 baal ge-
doeken 1 kt. do. do. 20/4 pijp. wijn. 1 kt. gedr. katoen *E. M.*
mann en co.
1 kt. boeken v. *Ommeren Rueb en co.*
1 kt. lampen 2 kn. spiegels 4 mn. boter 3 kn. divers. 4 do. so-
derijen en provis. 2 ballies soja 12 stoelen 2 tafels 2 rakke-
koff. kleederen 2 kn. divers. 1 tromm. do. 2 kn. lampen 2
aardewerk 1 do. glaswerk 1 vat aardewerk 3 kn. 1 md. divers.
1 stoeltj. 1 rijstj. 1 kt. tuinzaden 1 kop. ledikant. 2 kn. div-
1 kt. boeken 1 do. 2 wipstoelen 1 pak 3 pieken 1 koff. kleede-
1 ledikant met toebehooren 1 pak zadels 1 do. bultzak *Joh. A*
co en co
4 kn. 1 verguld. pendule 2 lampen 1 servies 1 pakje boeken
Hoorn.
4 kn. caudecolagne 1 do. servet goed 5 do. manufact. *Pitcairn*
me en co.
50 vn. bier 1 kt. nankin 1 do. tafel kleed. 1 do. ongebr. zijde.
deman en v. d. Burg.
7 kn. lijkwaden 16 bn. do. *Morgan Melbourne en co.*
6 bn. ong. katoen. 1 kist hoeden *Hunter Houghton en co.*
5 do. provis. *Paine Stricker en co.*
28 kn. roodewijn 2 do. jap. soja. 4 mn. sigaren *Campridon*
2 kn. 20 jagt. buksen 3 geweeren 1 kt. monster lijnwaden
en co.
17 bn. en 5 kn. manufact. *Pitcairn Syme en co.*
2 bn. ong. katoen *Hunter Houghton en co.*
2 pakj. boeken *N. Lange en co.*

Théâtre Français de Batavia.

Direction de M. Honoré Couget.

Vendredi, 25 Février 1853.

Relâche.

Gedrukt te Batavia, bij IF. BRUNIA.